

következő évben a gázmérgezések és egyéb mérgezések esetén való első segélyről. Pedig az első segély már nem is egészségtan, hanem gyógyítás és ha magukat a mérgezési eseteket sem tudják még ezek a gyermekek felismerni, akkor hogy gyógyítsák? Szó van a csecsemő és aggkor egészségtanáról, de szó sincs a fiatal leányok egészségtanáról, ami pedig egyelőre a legfontosabb volna, K.—n.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern. Herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1909. 51. Jahrgang.

Kilencedik füzet (szeptember): *Dr. Paul Cauer*, Iskola és élet. — *Paul Ziertmann*, Fiúk és leányok együttes nevelése Amerikában és Németországban. — *Dr. Friedrich Dannemann*, Tapasztalatok alapvető kémiai és fizikai tanulógyakorlatokkal. — *Dr. Eugen Grünwald*, Testi fenyíték a középiskolákban. — Szemle. — Irodalom.

Tizedik füzet (október): *Dr. Hans Commenda*, Az osztrák középiskolai reform második állomása. — *Prof. Eduard Intlekofer*, Taine «Philosophie de l'Art»-ja, mint olvasmány a primában. — *Friedrich Müller*, Iskola és jellel. — *Prof. D. Karl Roller*, A német iskola-egészségügyi egyesület tizedik évi közgyűlése. — Szemle. — Irodalom.

*

Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik. Herausgegeben von *O. Flügel*, *K. Just* und *W. Rein*, Langensalza, 1908—9. XVI. Jahrgang.

Tizenkettedik füzet (szeptember): *Prof. Dr. H. Schoen*, Az erkölcsiség lényege és az erkölcsi ideál kifejlődése a különböző népeknél Mauxion szerint (befejező közlemény). — *Prof. D. Dr. W. Rein*, Elzászból. — Közlemények: A «Kantgesellschaft» negyedik pályázata. — *M. Reiniger*, A «Verein für Herbartische Pädagogik in Rheinland und Westfalen» 49. közgyűlése. — *Ph. Wegener*, Közlemények a greifswaldi gymnasiumi szemináriumból. — *Fr. Heman*, Az újabb pädagogia története. — Apró közlemények. — Ismertetések. — Szaksajtó.

*

Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik. 1909—10. XVII. Jahrgang.

Első füzet (október): *Karl Zergiebel*, Az érzelem Kantnál. — *Dr. Georg Lüdke*, Schopenhauer Arthur a nevelésről. — *Arthur Roering*, A világ korszakai és félelem a világtól. — Közlemények: *Heinrich Pudor*, Japáni nőnevelés. — A jénai szünidei tanfolyamokból. — Az elzászlotharingiai országos bizottságból. — A nevelő gyermeki munka kongresszusa. — «A gyermekek országába vezető út». — *Dickmann*, Az apologetikus tanítási eljárás az evang. vallás tanításban. — *Elisabeth Gnauek-Kühne*, Ismertetések. — Szaksajtó.

*

Zeitschrift für experimentelle Pädagogik, psychologische und pathologische Kinderforschung mit Berücksichtigung der Sozialpädagogik und Schulhygiene. Herausgegeben von *E. Meumann*. Leipzig, 1909. VIII. Band.

Harmadik és negyedik füzet: *Gustav Major*, Béna gyermekek gyógy-pedagógiai kezelése. — *O. Rolsch*, A tanulók írásbeli feladatairól. — *Helene Goldbaum*, Hogyan büntessünk? — *Helene Goldbaum*, Az igazságérzet kifejlődése. — *H. Plack*, Hogyan lehet az alvalátást és mások gondolatainak kitalálását megmagyarázni? — *K. Eckhardt*, Vizsgálatok az iskolai ujoncok számértelmére vonatkozólag. — Közlemények és megbeszélések. — Irodalmi szemle. *

Zeitschrift für Kinderforschung, mit besonderer Berücksichtigung der pädagogischen Pathologie. Herausgegeben von *J. Trüper* u. *Chr. Ufer*, Langensalza, u. Wien, 1908—9. XIV. Jahrgang.

Tizedik füzet (július): *Hans Plecher*, A szuggesztio a gyermek életében (befejező közlemény). — Közlemények: *Dr. Karl Wilker*, Iskolás-gyermekek reggeli és esti itáláról. — *Alwin Schench*, A gyengeelméjűekről való gondoskodás három északi országban (második közlemény). — *Dr. Krauss*, Segélyre szoruló gyermekek munkájából. — Irodalom.

Tizenkettedik füzet (szeptember): *Dr. med. Hermann*, Az elfajulásról és néhány lelki megnyilvánulási alakjáról gyermekeknél. — Közlemények: *Delitsch*, A népjóléti intézmények központjának harmadik tanácskozása. — *Helene Goldbaum*, Nemzetközi nevelésügyi és gyermekvédelmi kongresszus. — *Éltes Mátyás*, Az első kisegítő iskola Magyarországon. — *Trüper*, Továbbiak a menedékhelyi nevelés problémájának kérdéséhez. — *Analfabéták a német hadseregben.* — A gyermekek nyelvi fejlődése. — Irodalom. *

Die Deutsche Schule. Monatsschrift. Herausgegeben im Auftrage des Deutschen Lehrervereins von *Robert Rissmann*. Leipzig u. Berlin, 1909. XIII. Jahrgang.

Hetedik füzet (július): *Dr. Richard Laube*, A célok birodalma Kant világfelfogásában (befejező közlemény). — *Dr. Ernst Weber*, A művészi kifejezés képességének ápolása az iskolában (befejező közlemény). — *Dr. Alfred M. Schmidt*, Felsch véleménye Stössel munkájáról: «Darstellung, Kritik und pädagogische Bedeutung der Herbartischen Psychologie» Válasz (befejező közlemény). *H. Zimmermann*, A «Verein für wissenschaftliche Pädagogik» 41. közgyűlése. — Szemle.

Kilencedik füzet (szeptember): *Dr. E. von Sallwürk sen.*, Művészet-e a nevelés? — *H. Stern*, A tanulók szellemi munkaképessége az elfáradás és felüldülés hatása alatt (első közlemény): — *Dr. A. Görland*, Utam a valláshoz. — Szemle. — Közlemények és utalások: Ifjusági védelem és a tanítóság. — Az együttes nevelés kérdéséhez. — Berlini egyetemi szünidei tanfolyamok tanítók és tanítónők számára. — Személyi ügyek. — Irodalom. *

Der Säemann. Monatsschrift für Pädagogische Reform. Herausgegeben von der Hamburger Lehrervereinigung für die Pflege der künstlerischen Bildung. Schriftleiter. *Car. Göltze*. Leipzig, 1909. V. Jahrgang.

Kilencedik füzet (szeptember): *Dr. Ernst Weber*, A tanító egyénisége (első közlemény). — *Dr. Karl Lorencz*, Iskolai irodalomtörténet (második közlemény). — *Otto Baugert*, Vallás és egyház. — Német néptalányok. — *Joseph Kulen*, Talány. — *Prof. H. Kleinpeter*, Iskolai reform Ausztriában. — *Paul Matzdorf*, Nevelőiskolából. — *H. Grabke*, Gyermekekről. — *H. Hack*, Olvasókönyvekről. — Szemle: A vallásos probléma. — Könyvek.

*

Zeitschrift für das Gymnasialwesen. Herausgegeben von *H. J. Müller*. Berlin, 1909. LXIII. Jahrgang.

Szeptember: *Dr. Harmsen*, Hogy hívták Arminius vezért a honfitársai? — *Prof. Dr. M. Heidenhain*, Változtatási javaslatok Livius XXII. könyvéhez. — *Prof. Dr. F. Heussner*, Vilmar könyvéről: «Geschichte der deutschen Nationalliteratur». — *J. Vetter*, «Wandervogel» német ifjúsági turistaszövetség. — Irodalmi értesítő.

*

Neue Jahrbücher für das Klassische Altertum, Geschichte und Deutsche Literatur, und für Pädagogik. Herausgegeben von *Johannes Ilbergund Bernhard Gerth*. Leipzig, 1909. Zweite Abtheilung. XII. Jahrgang.

Nyolcadik füzet (szeptember): *Dr. Willibald Klatt*, Milyen okok szólunk az ellen, hogy a felsőfokot különválasszuk és önálló intézeté fejlesszük? — *Prof. Dr. Ernst Schwabe*, A latin-német fordítás a szász gimnáziumok érettségi vizsgálatában és jelentősége a primák latin tanításának a menetére. — *Dr. Franz Bender*, A források felhasználása a történelem tanításában. — *Prof. Fritz Schemmel*, Az alexandriai főiskola a Kr. u. IV. és V. században. — Szemle és közlemények.

*

Frauenbildung. Zeitschrift für die gesamten Interessen des weiblichen Unterrichtswesen. Herausgegeben von *Prof. Dr. J. Wychgram*. Teubner, 1909. VIII. Jahrgang.

Hatodik füzet (június): A tanítónőképzőt végzett növendékek tanárvizsgálatra bocsátása. — *Dr. Ludwig Wülker*, A legújabb történet tárgyalása a tanításban. — *Auguste Sprengel*, Német tanítók és tanítónők általános jóléti szövetsége. — *Margarete Stege*, Tanítónők biztosítása betegség esetére. — *Marie Wandel*, Alkalmazási szerződések bevezetése. — A porosz képviselőház 1909 május 6. és 8-iki tárgyalásaiból a felső leányiskola ügyéről. — Irodalom. — Közlemények. — Könyvszemle.

Kilencedik füzet (szeptember): *Dornhecker*, A technikai tanítónőképző és a nők iskolája. — *Dr. Rhoda Erdmann*, Milyen ismeretelméleti

kérdések, kapcsolhatók közvetlenül a természettudományi oktatáshoz? (befejező közlemény). — *Anna Freund*, Miért kívánják a nők a reáliskolát? (befejező közlemény). — *M. Niebour*, Tanítási tervezet a felsőleányiskola közép- és felső fokozatának vallási, német és történelmi oktatásához. — A porosz képviselőház 1909. május 6. és 8-iki tárgyalásából a felső leányiskola ügyéről. — Német magán-leányiskolák szövetsége. — Irodalom. — Közlemények. — Könyvszemle. — Könyvek.

*

Monatschrift für höhere Schulen. Herausgegeben von *Dr. R. Köpke* und *Dr. A. Matthias*, Berlin, 1909. VIII. Jahrgang.

Kilencedik és tizedik füzet (szeptember-október): *Prof. Dr. J. Norrenberg*, A tanulók természettudományi gyarkorlatai Poroszország középiskoláiban. — *Dr. Franz Cramer*, A tanulók saját munkája és felelőssége nevelési téren. — *A. Plecsoner*, A munka-tanítás bevezetéséhez. — *A. Tilman*, Statisztikai adatok a nők tanulásáról. — Könyvismertetések.

*

Zeitschrift für das Realschulwesen. Herausgegeben und redigiert von *Emanuel Czuber*, *Adolf Bechtel* und *Moritz Glöser*. Wien, 1909. XXXIV. Jahrgang.

Hetedik füzet (július): *Prof. Dr. J. Ellinger*, F. H. Burnett «Little Lord Fauntleroy»-jának viszonya W. M. Thackeray «Vanity Fair»-jéhez. — *Dr. Hermann Rothe*, Egy-gyűjtőpontú kúpszületrendszerekről. — Iskolai hírek: *Kemény Ferenc*, A nemzetközi oktatásügy fogalma és terjedelme. — Osztrák iskolaügyi törvénytár. — Könyvek, folyóiratok és programmok.

Nyolcadik füzet (augusztus): *Kemény Ferenc*, A középiskolai tanítás nemzetközi szabályozása. — *Prof. Dr. Albert Eichler*, Egy Grillparzer-részlet magyarázata. — *Direktor Anton Nagele*, A történelem módszertanához. — Iskolai hírek. — Könyvek, folyóiratok és programmok.

Kilencedik füzet (szeptember): *J. Resch*, Iskolai szervezetre vonatkozó és pädagogiai, didaktikai fejtegetések. (II. rész). — *E. Czuber*, Az egyéves önkéntesi szolgálatra jogosult németországi hadkötelesek testi alkataról. — Iskolai hírek. — Könyvek, folyóiratok és programmok.

*

Pädagogische Blätter für Lehrerbildung und Lehrerbildungsanstalten. Begründet von *Dr. C. Kehr*, herausgegeben von *Karl Muthesius*. Gotha, 1909. XXXVIII. Band.

Kilencedik füzet (szeptember): *Kabisch*, A Schiller-szövetség ünnepi előadásai Weimarban. — *Kabisch*, A porosz felső leányiskolai nevelése rendezése a tanítóképző szempontjából nézve. — *Witzmann*, Viszonzválasz. — *Lüdecke*, Természetes alapokon felépült hangjegytanítás célja és menete. — Közlemények: Az új porosz tisztviselői fizetésrendezés, 1909. május 26. — Az új porosz tanítói fizetések törvénye és a tanítóképzés. — A bajor tanítóképző intézeti tanárok gyűlése. — A szász tanítóképzők reformjához (második közlemény). — A tanítóképzők részvétele

* német Schiller szövetség ünnepi előadásain. — A porosz képviselőház-ból. — Kis közlemények. — Ismertetések.

*

Monatshefte für den naturwissenschaftlichen Unterricht aller Schulgattungen. Herausgegeben von *B. Landsberg* und *B. Schmid*. Leipzig u. Berlin, 1909 I. Band.

Tizedik füzet (szeptember 24.): *Dr. C. Matzdorff*, Karl Möbius emlékezetére. — *Dr. R. v. Hanstein*, A bionómia a biológiai tanításban. — *N. Roestel*, Az iskola ásványtani és földtani szertára. — Tanszerek. — Könyvek. — Gyűlési tudósítások. — Reform.

*

Das humanistische Gymnasium. Organ des Gymnasialvereins. Herausgegeben von *Dr. Oskar Jäger* und *Dr. Gustav Uhlig*. Heidelberg, 1909. XX. Jahrgang. (Évenként hat füzet.)

Negyedik füzet: *O. Jäger*, A latin a gimnáziumban, I. — A porosz képviselőház ápr. 4-iki üléséből (*Cassel* képviselő beszéde). — A német nevelésügy hatodik közgyűlése. — *G. Uhlig*, A közoktatásügyi miniszteriumban tartott középiskolai tanácskozásról. II. — *K. Hirzel*, Túltérhelés és túltömés. — *J. Sch.*, *Dr. Chr. Baier* tanfelügyelő. — Két iskolai kongresszus. — *G. Uhlig*, A «Wiener Verein der Freunde des Humanistischen Gymnasiums» legújabb közleményeihez. — Ismét *W. Ostwald* iskolai nyomorgása. — Ismertetések.

*

Revue internationale de l'Enseignement publicé par la Société de l'Enseignement supérieur. Rédacteur en chef: *François Picavet*. Paris, 1909. XXIX. Année. Vol. LVII.

Hetedik szám (július): *François Picavet*, Az El Archa egyetem tanítása. — *Baldensperger*, Az összehasonlító irodalom tanítása a Columbia és Harvard egyetemen. — *Henri Merimée*, Megnyitó előadás a madridi egyetemen tartott francia nyelvi- és irodalmi tanfolyamhoz. — *Marcel Porte*, A jogi karok tagjainak egyesülése. — *George Blondel*, A felsőfokú technikai nevelés (jún. 6-iki és 27-iki előadások). — *H. Le Chatelier*, A «Société d'Enseignement supérieur» nevében a felsőfokú technikai oktatás szükséges fejlesztésére vonatkozólag tett jelentés. — *H. de la Ville de Mirmont*, Vinet Éliás születésének 400. évfordulója. — Felsőfokú technikai nevelés. — Oktatási krónika. — Ismertetések.

Nyolcadik szám (augusztus): *Ernst Lavisse*, A solferinói ütközet emlékünnepeén tartott beszéd. — *Henri Schoen*, A felsőfokú kereskedelmi oktatás Németországban. — *Thiavcourt*, A francia mint tudományos és egyetemes társasági nyelv. — *Liard* és *Levasseur*, Beszédok Octave Gréard emlékénel. — *Darnton Fraser*, Kell-e francia deákoknak amerikai, vagy angol egyetemeket látogatniok? V. — A francia egyetemek 1907–8-ban. — Tanácskozás a felsőfokú technikai nevelésről. — *M. le comte d'Haussenville*, beszéde a genfi egyetem ünnepén. — Néhány díjkiosztási beszéd. — Ismertetések.

Kilencedik szám (szeptember): *Appell*, Beszéd a párisi egyetem tanácsában Liard kitüntetése alkalmából. — *Liard Laudouzy*, Emléket régi elnökünknek, Brouardelnek. — *Boutroux*, Toast a genfi egyetem ünnepségein. — *Louis Arnould*, A fejlődéssel való visszaélés az irodalmak tanításában. — *Clédat*, A középiskolai tanárjelöltek általános műveltsége. — *Jules Wogue*, Az egészségtan tanításterve a leányok középfokú nevelésében. — *J. Molitor*, Az idegen tanársegédek kérdése a tanító- és tanítónő-képzőkben, a fiúk és leányok középiskolaiban. — Néhány díjkiosztási beszéd. — *Couturat*, A semleges segédnyelv érdekében. — Oktatási krónika. — Ismertetések.

*

Revue Pédagogique. Publication Mensuelle. Paris 1909. Nouvelle série. Tome LIV.

Nyolcadik szám (augusztus): *A. P., M. Carré* (1829—1909). — *Émile Ripert*, Frédéric Mistral példája. — *Paul Hazard*, Reggioiban és Messinában. — *Louis Gobron*, A jogokba való visszahelyezés és kárpótlás nevelési ügyekben. — *Mlle. Carret*, A francia nyelv tanításának kérdése az Egyesült Államokban. — *E. Lapointe*, A Nibelungok éneke. — Külföldi folyóiratok. — Ismertetések.

*

Revue Universitaire. Secrétaire général: *Gustave Regnier*, Paris. 1909 XVIII. Année.

Hatodik szám (június): *Hubert Bourgin*, Tervezet egy új oktatási ághoz: az *E* csoport. — *A. Souillart*, Az élő nyelvek válsága felső osztályainkban; okok és orvosságok. — *S.*, A történelem tanításáról a leányközépiskolákban. — *Mlle. Ch. Renauld*, Az erkölcsi tanítás irányításához a leányok középiskolájában. — *Paul Crouzet*, A pædagogiai élet. — Könyvészet. — Levelezés. — *Jeanne P. Crouzet Ben Aben*, Leány-középiskolai közlemények. — *André Balz*, Havi krónika. — Hírek. — Versenyek és vizsgálatok.

Hetedik szám (július): *Th. Rosset*, A hangtan szerepéről az élő nyelvek tanításában. — *Mlle Claire Mabire*, A francia írásbeli dolgozat szerepe a lányok középiskolájában. — *N. Mady*, A szótár kiterjesztése a közvetlen módszer útján. — *Henry Bornecque*, A középiskolai tanárok anyagi helyzete Németországban és Ausztriában. — Levelezés. — *F. Baldensperger*, *Jean Giraud*, Irodalmi kérdések. — Könyvészet. — *Lapszemle*. — *Jeanne P. Crouzet Ben Aben*, Leány-középiskolai közlemények. — *André Balz*, Havi krónika. — Hírek. — Vizsgálatok és versenyek.

*

The Journal of Education. A Monthly Record and Review Vol. 40. (New Series, 31) London 1909.

Kilencedik füzet (szeptember): *Ethel Dawson*, Ösztönök. — *James Drever*, Tanítók hivatásos nevelése és gyakorlása. — *Arthur F. Leach*

Colet és Szt. Pál iskolája: válasz. — *E. M. White*, Nők az angol történelemben. — *Maude G. May*, A csecsemők nevelésének új módszere. — *Geraldine E. Hodyson*, Megfontolandó dolgok. — *Amy Barter*, A humor érzékének gyakorlása. — Állandó rovatok. — Egyetemek és iskolák.

Tizedik füzet (október): *W. H. Winch*, Lélektan az iskolákban. — *A. E. Roberts*, Egy «angol szoba». — Iskolák és egyetemek. — *J. J. Findlay*, Ifjú Amerika: úti emlékek. — *Amy Barter*, Gyermek meséskönyve száz évvel ezelőtt. — Gyermek ünnepése Abraham Lincoln századik születésnapján. — A képzeletbeli birtok. — Állandó rovatok.

*

Education. Edited by *Frank Herbert Palmer*, Boston 1909—10. Vol. XXX.

Első szám (október): *Arthur Deerin Call*, Néhány probléma, amely az elemi- és középiskolát egyaránt érinti. — *Herbert G. Lull*, A hat éves középiskola. — *John E. Clarke*, Problema megoldások. — *H. M. Chadwick*, Kikötőépítés (költmény). — *Harvey R. Williams*, Hivatalos lelkiismeret. — *Charles H. Ronniger*, Maculay tanulmánya Miltonról. — *James Edward Rogers*, «Egy fiú egyesület elmélete». — *I. T. Thomas*, Tanítói gyűlések. — *Maud Elma Kingsley*, Retorikai tantervek: I. Olvasó és tanulmányozó tanfolyam az elemi iskolában. — Jegyzetek. — Ismertetések.

*

Educational Review. Edited by *Nicholas Murray Butler*, Rahway, N. J. and New-York, 1909. Vol. XXXVIII.

Második szám (szeptember): *Frederick M. De Forrest*, A kollégium igényei latinból és az iskolai tanfolyam. *Roland P. Falkner*, Elmaradás: jelentősége és feltételei. — *Leonard B. Mc. Whood*, A zene feladata a kollégiumban. — *John Dascom*, A kollégium könyvtára. — *Carles R. Mann*, A «College En France Examination Board» részéről a fizikai kivánalmakra adott új meghatározás magyarázata. — *Nicholas Murray Butler*, A kollégiumba való felvétel új módszere. — Folyamatban lévő nevelésügyi közlemények. — Szemlék. — Ismertetések. — Jegyzetek.

*

The School Review.

Hetedik szám (szeptember): *Myron W. Richardson*, Középiskolai tantervkészítés. — *Amasa Archibald Bullock*, Megfigyelések nyugati China kormányzati középiskoláira vonatkozólag. — *A. Gideon*, A fonetikus módszer a modern nyelvek tanításában. — *C. C. Parlin*, Középiskolai tanfolyamok. — *Louise Miller*, «The House of the Seven Gables», mint középiskolai irodalmi olvasmány. — *James Brown Scott*, A klasszikusok és a modern élet. — *Frank A. Manny*, Probléma a vallásos nevelés egyesülete számára. — Jegyzetek. — Könyvszemle. — Folyóiratok.